

Opatrenia na zabezpečenie ochrany lesov pred požiarmi:

A: Právnická osoba a fyzická osoba-podnikateľ (živnostník) na účely predchádzania vzniku požiarov je podľa § 4 písm. b) zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) povinná zabezpečiť plnenie opatrení na ochranu pred požiarmi na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, ako aj opatrenia na zabezpečenie ochrany pred požiarmi pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb. Vlastník lesa, správca alebo obhospodarovateľ lesa v súvislosti s ochranou lesa pred požiarmi:

- zabezpečuje plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesa pred požiarmi, pričom treba vychádzať z ustanovení § 6b zákona a § 10 vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ako aj z ďalších predpisov a dokumentov súvisiacich s danou problematikou.

B: Fyzická osoba (občan), je podľa § 14 ods. 1 písm. n) zákona povinná zabezpečovať plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesov pred požiarmi, ktoré sú v jej vlastníctve, správe alebo v užívaní podľa § 6b zákona; podrobnosti o opatreniach sú ustanovené v § 10 vyhlášky.

Vlastník lesa, správca alebo obhospodarovateľ lesa:

I. na účely predchádzania vzniku požiaru lesa dodržiava povinnosti ustanovené v § 6b ods. 1 zákona a za tým účelom je povinný:

- a) **budovať** na lesných pozemkoch na vyznačených miestach len **ohniská zabezpečené proti voľnému šíreniu ohňa**, zabezpečovať ich označenie a označenie zákazu zakladania ohňa mimo zabezpečených ohnísk,
- b) **spracúvať mapové podklady**, do ktorých vyznačí všetky dôležité údaje z hľadiska ochrany pred požiarmi, vykonávať ich aktualizáciu a na požiadanie ich poskytovať okresnému riaditeľstvu,
- c) **zabezpečovať** v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru **hliadkovaciu činnosť**,
- d) spracúvať osobitné protipožiarne opatrenia pre plochy lesa postihnuté živelnou pohromou.

II. na účinné zdolávanie požiaru lesa dodržiava povinnosti § 6b ods. 2 zákona a za tým účelom je povinný:

- a) zabezpečovať potrebné množstvo protipožiarneho náradia,
- b) zabezpečovať, aby každý pracovný stroj používaný pri spracovaní dreva a zvyškov po ťažbe bol vybavený aspoň jedným prenosným hasiacim prístrojom vhodného druhu s hmotnosťou náplne hasiacej látky najmenej 5 kg,

- c) udržiavať lesnú dopravnú sieť a zdroje vody na hasenie požiarov v stave umožňujúcom prízjazd hasičskej techniky a uskutočnenie zásahu, d) vytvárať rozčleňovacie pásy a priesečky v lese.

Podrobnosti o opatreniach v súvislosti s ochranou lesa pred požiarimi sú ustanovené v § 10 vyhlášky:

(1) **Mapové podklady** tvorí

a) **textová časť**, ktorá obsahuje:

1. **údaje o vlastníkovi lesa**, správcovi alebo obhospodarovateľovi lesa a kontaktné údaje osoby zodpovednej za ochranu lesa pred požiarimi,
2. **opis vodných zdrojov** na hasenie požiarov; osobitne sa vyznačia vodné zdroje vhodné na hasenie leteckou technikou,

b) **grafická časť**, ktorej základom je porastová mapa alebo obrysová mapa, do ktorej sa vyznačujú:

1. **polohy vodných zdrojov** vhodných na hasenie požiarov; osobitne sa vyznačia vodné zdroje vhodné na hasenie leteckou technikou,
2. **protipožiarne rozčleňovacie pásy**, ktorých šírka je najmenej
 - 2a. 15 m v lese s vysokým stupňom ohrozenia požiarom,
 - 2b. 10 m v lese so stredným stupňom ohrozenia požiarom,
 - 2c. 5 m v lese s nízkym stupňom ohrozenia požiarom,
3. **protipožiarne rozčleňovacie priesečky**, ktorých šírka je najmenej
 - 3a. 10 m v lese s vysokým stupňom ohrozenia požiarom,
 - 3b. 8 m v lese so stredným stupňom ohrozenia požiarom,
 - 3c. 4 m v lese s nízkym stupňom ohrozenia požiarom.

(2) **Hliadkovacia činnosť v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru** sa vykonáva najmä v **dňoch pracovného pokoja a v mimopracovnom čase**, a to formou pochôdzok, kamerovým systémom, leteckým protipožiarnym monitoringom alebo iným vhodným spôsobom. Pre osoby vykonávajúce hliadkovaciu činnosť formou pochôdzok sa vypracúva časový harmonogram s určením trasy pochôdzok alebo sa určujú vyhlídkové terénne miesta. Osoby vykonávajúce hliadkovaciu činnosť musia byť vybavené telekomunikačným zariadením využiteľným na oznámenie vzniku požiaru. O vykonanej hliadkovacej činnosti sa vedie písomná dokumentácia, ktorá obsahuje najmä mená a podpisy osôb, ktoré vykonávali hliadkovaciu činnosť, dátum a čas začatia a ukončenia hliadkovacej činnosti a zistené skutočnosti, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na vznik požiaru lesa, jeho šírenie a likvidáciu.

(3) **Protipožiarne náradie** sa zabezpečuje podľa plošnej výmery lesa a umiestňuje sa na dostupnom mieste v týchto počtoch a druhoch:

- a) **od 10 ha do 100 ha** najmenej **15 kusov náradia** aspoň troch druhov (lopaty, motyky, hrable, krompáče a sekery),
- b) **nad 100 ha do 1000 ha** najmenej **40 kusov náradia** aspoň štyroch druhov napríklad lopaty, motyky, hrable, krompáče a sekery,
- c) **nad 1000 ha** najmenej **60 kusov náradia** aspoň štyroch druhov napríklad lopaty, motyky, sekery, hrable, krompáče a široké lopaty a tri vhodné ručné striekačky.

(4) **Osobitné protipožiarne opatrenia** sa vypracúvajú **pre plochy lesa s výskytom plošného poškodenia lesného porastu živelnou pohromou**, ktorých obsahom je najmä:

- a) odstraňovanie dreva poškodeného škodlivým abiotickým činiteľom (vietor, povodeň, sucho, námraza, sneh alebo iný prírodný jav) okrem stojacich živých stromov, do vzdialenosti 30 m od stavieb a vodných zdrojov vhodných na hasenie požiarov,
 - b) vytváranie protipožiarnych rozčleňovacích pásov a protipožiarnych rozčleňovacích priesekov na rozdelenie plochy postihnutej živelnou pohromou na plochy s rozlohou najviac 10 ha,
 - c) vyčlenenie plôch na sústreďovanie zvyškov po ťažbe určenej na ďalšie spracovanie s celoobvodovým ochranným pásom so šírkou najmenej 10 m, z ktorého je odstránený horľavý materiál.
- (5) **Za zdroj vody na hasenie požiarov** sa považuje rieka, potok, jazero, studňa, požiarňa nádrž alebo iný prírodný vodný zdroj alebo umelý vodný zdroj využiteľný hasičskou technikou na hasenie vzhľadom na výdatnosť zdroja a jeho prístupnosť. Miesto na čerpanie vody hasičskou technikou má hĺbku vody najmenej 0,5 m. Vodný zdroj pre čerpanie vody leteckou technikou je vodná plocha s rozmermi najmenej 100 m x 50 m a s hĺbkou vody najmenej 1,5 m.

(6) Pre hasičskú techniku je použiteľná lesná cesta 1. triedy až 3. triedy vrátane zväžnice, podľa STN 73 6108 Lesná dopravná sieť.

Príloha č. 2
–SE1–152–001/2017

Návrh na odvysielanie rozhlasovej relácie v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

S príchodom jarných dní sa každoročne v prírode vytvárajú podmienky pre zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov. Za nebezpečné sa považuje hlavne jarné obdobie a obdobie dlhotrvajúceho suchého a teplého počasia, ktoré vytvára priaznivé podmienky pre vznik požiaru a jeho rozšírenie. Z týchto dôvodov Vás upozorňujeme na typické príčiny vzniku požiarov a poskytujeme Vám rady, ako tieto riziká podstatne znížiť.

S jarným obdobím je spojené „jarné upratovanie“, kedy väčšina z nás dôkladne poupratuje všetky obytné i hospodárske budovy, odstraňujeme nepotrebné predmety a prebytočný, väčšinou horľavý materiál. Snažíme sa, aby okolie našich domov, dvorov i záhrad bolo dokonale vyčistené. Odpad potom likvidujeme čo najjednoduchším spôsobom, čiže spálením. Pri tejto činnosti si občania často zamieňajú pojmy spaľovanie a vypaľovanie a veľa občanov **vypaľuje porasty** bylín, kríkov a stromov a **zakladá oheň** v priestoroch a na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu, čo je podľa zákona o ochrane pred požiarimi **zakázané**. Podľa § 61 ods. 4 písm. f) zákona o ochrane pred požiarimi môže okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru za takúto činnosť uložiť fyzickej osobe **pokutu v správnom konaní** až do výšky **331 eur**, alebo do **100 eur v blokovom konaní**. Následkom vypaľovania suchých porastov hrozí veľké nebezpečenstvo rozšírenia požiaru na susedné objekty napr. hospodárske budovy, stohy slamy, lesné porasty a iné, pri ktorých nielenže vznikajú veľké materiálne škody, ale je ohrozené zdravie a životy občanov.

Zákon nezakazuje fyzickým osobám – občanom **spaľovať** horľavé látky na voľnom priestranstve, pri ich spaľovaní treba však postupovať veľmi opatrne. Ak horľavé látky,

rastlinné zvyšky a organický odpad zo záhrady, nie je možné spáliť v palivových spotrebičoch alebo ináč zhodnotiť, je možné ich spáliť na voľnom priestranstve a fyzická osoba – občan dodržiava tieto opatrenia:

- a) **sleduje** klimatické a poveternostné podmienky a kontroluje miesto spaľovania z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti,
- b) **ukladá** horľavé látky do upravených hromád vo vzdialenostiach, z ktorých neohrozia sálavým teplom alebo odletujúcimi horiacimi časticami okolité objekty a iné skladované alebo uložené horľavé materiály ani porasty,
- c) **zabezpečí** potrebné množstvo vhodných hasiacich prostriedkov, pracovné náradie na zabránenie rozšírenia ohňa a vhodný spojovací prostriedok na privolanie hasičskej jednotky,
- d) **vykonáva** kontrolu stavu miesta spaľovania a priľahlých priestorov v priebehu celého spaľovania,
- e) **po skončení spaľovania vykoná dohasenie zvyškov po spaľovaní a skontroluje okolie.**

Jarné mesiace predstavujú obdobie, kedy sa začína rozvíjať nová vegetácia a zostatky minuloročnej suchej trávy, lístia a ihličia predstavujú veľké nebezpečenstvo vzniku a najmä rozšírenia požiarov. Preto venujte zvýšenú pozornosť pobytu detí v prírode, nevypaľujte porasty bylín, kríkov a stromov a nezakladajte oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu, pamätajte na to, že odhodená neuhášená cigareta alebo zápalka sú častou príčinou vzniku rozsiahlych požiarov. Upozorňujeme i turistov, že oheň možno klásť len na určených miestach, ohniskách, ktoré sú zabezpečené proti samovoľnému šíreniu požiaru, ohnisko nemožno nechať bez dozoru a pri opustení táboriska treba venovať zvýšenú pozornosť jeho uhaseniu.

Za čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru sa považuje obdobie, ktoré vyhlási okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru spôsobom v mieste obvyklým (v obecnom rozhlase, vyvesením na úradnej tabuli obce) pre celé územie okresu alebo časť okresu, ak je pre to dôvod. V tomto období je na lesných pozemkoch okrem iného zakázané aj fajčiť alebo odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety (napr. zápalky, ohorky cigariet). Preto tomuto obdobiu treba venovať zvýšenú pozornosť, najmä v ihličnatých, prevažne borovicových lesoch, ktorými je náš okres charakteristický, aby nevznikali zbytočné škody na lesných porastoch a taktiež i na životnom prostredí. Lesy sú našim bohatstvom, nie len materiálnym, ale upevňujú a vracajú nám zdravie. Z ekologického hľadiska plnia nenahraditeľnú funkciu. Veríme, že v spolupráci s Lesmi Slovenskej republiky, štátny podnik, urbárskymi spoločnosťami i ostatnými vlastníkmi lesa, správcami a obhospodarovateľmi lesa, ako aj Vašou podporou sa nám podarí uchrániť prírodu pred zbytočnými stratami a spoločné úsilie, opatrnosť a ostražitosť nám pomôžu preklenúť toto nebezpečné obdobie.